

Stórt avlop í kommunukassanum í Havn

Hóast tað »bert« varð roknað við einum avlopi uppá góðar 75 mió. krónur, so var tað ov lítið tá uppgjørt var. Avlopið gjørdist knappar 110 mió. krónur

SVEINUR TRÓNDARSON

Búskaparlaga framgongdin í føroyska samfelagnum seinastu árin sást nú aftur tá kommunurnar gera roknskapir.

Landskassaroknskapurin fyri 1998, sum varð almannakunnigjörður fyri ikki so langari tíð síðani vísti eitt rættliga nógv ferðir størri avlop enn mett varð frammanundan og tað komst millum annað av tí at skattaintøknar vóru hægri enn væntað.

Hjá Tórshavnar Kommunum er stóðan júst tann sama.

Tá fíggjarætlanin fyri

1998 varð gjørd varð mett, at skattaintøknar fóru at geva kommununi knappar 287 milliónir í kassan. Men tá samanum kom gjørdist henda upphædd til góðar 314.000.

Hetta er að leið 10 prosent meir enn mett var frammanundan, og slíkt sást aftur, um væl verður farið um.

Útreiðslumetingarnar hildu væl

Og tað er tað eftir øllum at døma í Havn. Tá fíggjarætlanin fyri 98 varð lögð varð mett, at samlaðu útreiðslurnar fóru at vera um 178 milliónir íalt, men tá til stykkis kom gjørdust tær

rættliga nógv minni.

Samlaðu útreiðslurnar fyri 1998 gjørdust nevniliga »bert« 170,7 mió. krónur, ella um 7,5 mió. krónur minni enn mett.

Flestu partar av umsitingini í Tórshavnar Kommunum gjørdust í veruleikanum bíligari at umsita enn mett var frammanundan.

Av teimum sjeý høvuds-bólkunum, sum arbeiðt verður við í roknskapinum hjá Tórshavnar Kommunum, var tað bara tann eini sum gjørdust dýrari at reka enn mett frammanundan.

Á kontoini fyri mentan og umhvørvi vóru brúktar um tveir milliónir meira enn mett var frammanundan, og tað vil siga, at ístaðin fyri 16.727 mió krónur vóru brúktar 18.677 mió. til mentan og umhvørvi.

Tað sum serliga spælir inn á hesi konto er, at fløgustuðulin til fíggj. v. m. er 2.334 milliónir meira enn ætlað varð frammanundan.

Uppi í hesum hongur, at Kommunin hevur áttikið sær ein part av skuldini hjá feløgnum, sum eiga Gundadalshöllina.

Nøgdr borgarstjóri

Tað er ein væl nøgdr borgarstjóri, sum hevur skrivað ársfrágreiðingina hjá kommununi fyri 1998.

Hann vísir á, at gongdin hevur verið kommununi til fyrimunur. Hann samanber skattaintøknar fyri 1998 við tað tær vóru í 1995, og við tí í huga er væl skiljandi, at hann fegnast.

Kommunuskatturin var í 1995 góðar 251 mió. krónur, móti 314 mió. krónum í fjór. Tað vil siga, at kommunin í fjór hevði um 60 mió. krónur meira at arbeiða við nú enn fyri fáuð árum síðani.

Og tá hugsað verður um, hvussu útreiðslurnar hjá kommununi vóru byttar í 1998, so sigur tað seg sjálvt, at kommunan hevur meiri rásarum nú.

Tórshavnar Kommununa er

Rakstrarroknskapur 1998

Nota tkr.	Roknskapur 1998	Fíggjarætlan 1998	Roknskapur 1997
RAKSTRARROKNSKAPUR			
1 Inntøkur	315.722	287.375	301.212
Útreiðslur			
2 Fyrirgitingarútreiðslur	16.773	17.472	15.534
3 Tekniskar vettingar	39.996	41.990	41.518
4 Skúlamál	23.255	26.652	19.379
5 Mentan og umhvørvi	18.677	16.727	17.129
6 Sosial- og heilsamál	41.216	41.307	33.966
7 Aðrar útreiðslur	30.807	34.009	30.272
	+170.724	+178.157	+157.798
Útslit áðrenn rentur	144.998	109.218	143.414
Rentútreiðslur, netto	+30.646	+34.037	+34.155
Útslit áðrenn avskrivningar	114.351	75.181	109.259
Avskrivningar	-4.437	0	+3.182
Útslit áðrenn serligar upphæddir	109.915	75.181	106.077
Serligar upphæddir, netto	+4.734	25	+1.902
Útslit at flyta til eginogn	105.181	75.206	104.715
Nettóútslit, Tórshavnar Havn	4.556	-	7.813
Samlað útslit	109.737	75.206	111.988

Høvudsstaðurin hevði yvir 100 milliónir í avlopið í 1998. Tað er um 30 mió. krónur meira enn mett var frammanundan

Av samlaðu útreiðslunum í fjór brúkti kommunan um 36 prosent til lánsgjöld, meðan 19 prosent av útreiðslunum vóru brúktar til sosial- og heilsamál.

Her er vert at leggja afturat, at 10 prosent av hesum útreiðslum vóru brúktar til barnaansing.

Og júst barnaansingin er nakað, sum Leivur Hansen, borgarstjóri, ikki er nøgdr við.

Í ársfrágreiðingini sigur hann, at barnaansingin er helst tað økið, sum hevur lítið mest undir teimum vánaligu fíggjargrústøðum hjá kommununi. Tørvurin á barnaansing hevur verið vaksandi úttan at talið á ansingarplássum er øktur samsvarandi, og býráðsformaðurin staðfestir, at tað er ein av høvudsáttakunum hjá sitandi býráðið at finna eina loysn á hesum máli.

Skuldin minkar skjótt

Positiva gongdin í samfelagnum hevur sum sagt givið kommununi størri skattaintøkur. Men umframt tað, so hevur tað eisini givið kommununi møguleika at afturgjalda skuld skjóttari enn upprunaliga ætlað.

Tórshavnar Kommununa er

við í skuldaravtaluni, sum var gjørd í 1995, og tá má sigast at umstøðurnar vóru heilt óðrvisi enn tær eru í dag.

Í 1995 skyldaði Tórshavnar Kommununa góðar 573 mió. krónur og tað svaraði tá til gott og væl tveir álikingar.

Við vøkstrinum, sum hevur verið í skattaintøkunum og við felagsavtaluni frá 1995, hevur kommunan fingið møguleika at gjalda størri avdráttir, og henda møguleika hevur kommunan brúkt.

Við árslok í 1998 var skuldin komin niður á góðar 458 milliónir og borgarstjóriin skrívur, at skuldin við árslok í ár er komin niður á 400 milliónir krónur. Við skattaintøkunum, sum kommunan hevði í fjór, svarar tað til gott og væl eina áliking.

Íløgur fyri knappar 25 mió

Tá kommunan gjørdi fíggjarætlanina varð mett, at um 23 mió. krónur skuldu brúktast til íløgur og nýttveganir, men tá samanumkom, vóru 29 mió. krónur brúktar til hetta endamálið.

Knappar 25 mió. krónur

eru brúktar til íløgurnar og tað sást m. a. aftur í trimum nýggjum býlingshúsum til barnaansing, nýgerð av Marknagilsvegnum og eini nýggjari skrotpressu.

Við barnaansingartrupulleikanum í høvudsstaðaroknum í huga, eru tað serliga býlingshúsin, sum hava áhugað, og hóast tað er eitt stig á vegnum, so eru allir partar samdir um, at barnaansingin í Havn er ein stór trupulleiki.

Um tað góða gjaldföri hjá Tórshavnar Kommununi fer at hava ávirkan á, hvussu kommunan fer at loysa tann trupulleikan er ikki til at siga, og tað sást heldur einki um tað í roknskapinum ella í ársfrágreiðingini.

Fíggjarætlanin fyri 1999 stendur ikki í ársroknskapinum, og tað er í grundini spelt.

Gjörði hon tað, so bar uppaftr betri til at siggia hvussu kommunan ætla at handfara framtíðina samstundis sum hugt verður at fortíðini. Samstundis hevði hetta verið ein góð upplýsing hjá teimum, sum hava áhugað í tí, sum fyrferst í kommununi.

Gamlamannadansur og búkdansarinnur

Jóansøkugestirnir, sum hava hug at siggia eitt sindur av donskum búkdansi, kunnu leita sær í TB-húsið leygarkvöldið, har Froðbiar Sónkar Róðrarfelag og Tvøroyrar Svímjifelag skipa fyri dansi

SVEINUR TRÓNDARSON

Summarstevnumar ferðast í hesum døgum kring landið og ikki so lítið verður gjørt burtúr á teimum støðum har stevnumar eru.

Um vikuskiftið verður Jóansókan á Tvøroyri, og sum verða man er skráin sera fjølbroytt. Men tað er nú ikki alt, sum er við í skránni.

Eitt tiltak, sum ikki er við í Jóansøkuskránni verður leygarkvöldið.

Tá skipa Froðbiar Sónkar Róðrarfelag og Tvøroyrar Svímjifelag fyri gamlamannadansi í TB-húsinum, har vælumtøkti bólkurin av Tvøroyri, Trio fer at spæla.

Tónleikararnir í Trio eru í fyrati árunum, og tað liggur væl fyri hjá teimum at spæla dansitónleik

fyri »gamlar menn«.

Men tað er ikki alt.

Afturat dansinum hava fyrireikararnir fingið klónar í tveir danskar búkdansarinnur av Fjóni.

Hesar báðar verða við leygarkvöldið í TB-húsinum, so Jóansøkugestir, sum hava hug til at siggia danskan búkdans, skulu bert leita sær í TB-húsið.

Fyrireikararnir siga, at teir eru stak fegnir um at hava fingið TB-húsið til endamálið.

– Vit hava einki telt, ella nakran bás til hesa Jóansøkuna, og tí kom tað væl við, at vit sleppa í TB-húsið leygarkvöldið.

So er bert at vóna, at dansiáhugaðir tvørmenn finna sær leiðina í TB-húsið til gamlamannadans og »fjónskan« búkdans.

Ferðsluvánlukka kravdi eitt mannalív

Fyrirskvöldið hendi ein syndarlig ferðsluvánlukka norðanfyri Hundsarabotn. Ein ungur maður á motorsúkklu rendi á autoverjuna, varð slongdur av súkklini og doyði

SVEINUR TRÓNDARSON

Mikukvöldið hendi ein ferðsluvánlukka, í Hundsarabotni, sum kravdi eitt mannalív.

Ein ungur maður, sum á motorsúkklu kom koyrandi suðureftir Oyggjarvegnum, kom so langt út í vinstra vegjaðaran, at hann rendi á autoverjuna og varð slongdur einar 15-16 metrar av súkklini oman í hagan.

Súni Vinther, stóðleiðari í Havn sigur við Sosialin,

at tey fingi boðini um ferðsluvánlukka klokkan hálvgun níggju mikukvöldið.

– Vanlukkan er hend í svinginum, sum er góðar 1100 metrar norðanfyri Hundsarabotn. Maðurin kom koyrandi suðureftir Oyggjarvegnum og hevur verið á veg inn á tað beina strekkið við Hundsarabotn. Av eini ella aðrari orsök kom so langt yvir í vinstra bórð, at hann rendi á autoverjuna og varð kastaður

oman í hagan, sigur Súni Vinther.

Sambært stóðleiðaranum í Havn, so er nakað av ferðslu á Oyggjarvegnum meginpartin av degnum, og eisini um hesa tíðina á kvöldið, og hetta hevur havt við sær, at fólk eru komin á staðið, og hava fingið boðað frá beint eftir at óhappið hendi.

Ferðin helst orsøkin

– Onkur kom fram á súkklu, sum var skreidd einar

50 metrar eftir vegnum, fór manninum til hjálpar, men hóast tey royndu alt hvat tey kundu, so var einki at gera, sigur Súni Vinther.

– Sjúkrabilurin varð boðsendur úr Havn og tá hann kom á staðið, arbeiðdu teir víðari við manninum til teir vóru aftur á sjúkrahúsinum, men har kundi læknin bara staðfesta, at ungi maðurin longu var klíniskt deyður, leggur Súni Vinther afturat.

Stóðleiðarin í Havn sigur, at tað er teirra meting, at ferðin var orsøkin til vanlukkana.

– Svingið har vanlukkan hendi er ikki so ógvusligt, men er ferðin ov høg, so

kann slíkt henda, sum hendi mikukvöldið, sigur Súni Vinther og vísir á, at bæði ungi maðurin og motorsúkklin er farin rættliga langa leið eftir óhappið.

Fyrsta deyðsluvánlukka í ár

Ferðsluvánlukkan í Hundsarabotni er tann fyrsta í ár, sum hevur kravt mannalív, og sjálvt í so tungum løtum er tað at fegnast um.

Súni Vinther stóðleiðari í Havn sigur, at gongdin tíbetur hevur verið tann rætta vegin.

– Tá einu tíðina henda nógv ferðsluvánlukkur sum kravdu mannalív, men

tað sær tíbetur út til, at tað av álvara gongur rætta vegin við tí eisini. Tað er sjálvandi bert at fegnast um, sigur hann.

Hann vísir eisini á, at tað fyrr ofta hendi stórar vanlukkur, til dømis, eru bilar farnir á sjógv, men slíkt hendir næstan ikki longur.

– Og tað taki eg sum at ferðsluementanin gongur rætta vegin sum heild, sigur Súni Vinther.